

originate qd in hac vita in dem.

par. s. nō potat plicā in m. ut

10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100
101
102
103
104
105
106
107
108
109
110
111
112
113
114
115
116
117
118
119
120
121
122
123
124
125
126
127
128
129
130
131
132
133
134
135
136
137
138
139
140
141
142
143
144
145
146
147
148
149
150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161
162
163
164
165
166
167
168
169
170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200
201
202
203
204
205
206
207
208
209
210
211
212
213
214
215
216
217
218
219
220
221
222
223
224
225
226
227
228
229
230
231
232
233
234
235
236
237
238
239
240
241
242
243
244
245
246
247
248
249
250
251
252
253
254
255
256
257
258
259
260
261
262
263
264
265
266
267
268
269
270
271
272
273
274
275
276
277
278
279
280
281
282
283
284
285
286
287
288
289
290
291
292
293
294
295
296
297
298
299
300
301
302
303
304
305
306
307
308
309
310
311
312
313
314
315
316
317
318
319
320
321
322
323
324
325
326
327
328
329
330
331
332
333
334
335
336
337
338
339
340
341
342
343
344
345
346
347
348
349
350
351
352
353
354
355
356
357
358
359
360
361
362
363
364
365
366
367
368
369
370
371
372
373
374
375
376
377
378
379
380
381
382
383
384
385
386
387
388
389
390
391
392
393
394
395
396
397
398
399
400
401
402
403
404
405
406
407
408
409
410
411
412
413
414
415
416
417
418
419
420
421
422
423
424
425
426
427
428
429
430
431
432
433
434
435
436
437
438
439
440
441
442
443
444
445
446
447
448
449
450
451
452
453
454
455
456
457
458
459
460
461
462
463
464
465
466
467
468
469
470
471
472
473
474
475
476
477
478
479
480
481
482
483
484
485
486
487
488
489
490
491
492
493
494
495
496
497
498
499
500
501
502
503
504
505
506
507
508
509
510
511
512
513
514
515
516
517
518
519
520
521
522
523
524
525
526
527
528
529
530
531
532
533
534
535
536
537
538
539
540
541
542
543
544
545
546
547
548
549
550
551
552
553
554
555
556
557
558
559
560
561
562
563
564
565
566
567
568
569
570
571
572
573
574
575
576
577
578
579
580
581
582
583
584
585
586
587
588
589
590
591
592
593
594
595
596
597
598
599
600
601
602
603
604
605
606
607
608
609
610
611
612
613
614
615
616
617
618
619
620
621
622
623
624
625
626
627
628
629
630
631
632
633
634
635
636
637
638
639
640
641
642
643
644
645
646
647
648
649
650
651
652
653
654
655
656
657
658
659
660
661
662
663
664
665
666
667
668
669
670
671
672
673
674
675
676
677
678
679
680
681
682
683
684
685
686
687
688
689
690
691
692
693
694
695
696
697
698
699
700
701
702
703
704
705
706
707
708
709
710
711
712
713
714
715
716
717
718
719
720
721
722
723
724
725
726
727
728
729
730
731
732
733
734
735
736
737
738
739
740
741
742
743
744
745
746
747
748
749
750
751
752
753
754
755
756
757
758
759
760
761
762
763
764
765
766
767
768
769
770
771
772
773
774
775
776
777
778
779
780
781
782
783
784
785
786
787
788
789
790
791
792
793
794
795
796
797
798
799
800
801
802
803
804
805
806
807
808
809
810
811
812
813
814
815
816
817
818
819
820
821
822
823
824
825
826
827
828
829
830
831
832
833
834
835
836
837
838
839
840
841
842
843
844
845
846
847
848
849
850
851
852
853
854
855
856
857
858
859
860
861
862
863
864
865
866
867
868
869
870
871
872
873
874
875
876
877
878
879
880
881
882
883
884
885
886
887
888
889
890
891
892
893
894
895
896
897
898
899
900
901
902
903
904
905
906
907
908
909
910
911
912
913
914
915
916
917
918
919
920
921
922
923
924
925
926
927
928
929
930
931
932
933
934
935
936
937
938
939
940
941
942
943
944
945
946
947
948
949
950
951
952
953
954
955
956
957
958
959
960
961
962
963
964
965
966
967
968
969
970
971
972
973
974
975
976
977
978
979
980
981
982
983
984
985
986
987
988
989
990
991
992
993
994
995
996
997
998
999
1000

DISPUTATIO

*Ad L. quæ de legato, 46. ff. de Legat. I.
unâ cum notat. per gl. & Dd.*

Quam

A. D. O. M.

sub presidio ordinario

V I R I

Amplissimi & clarissimi Dn.

MICHAELIS WIR-
THII LEOBERGENSIS J. U. D.
ET PROFESSORIS, DICASTERII
PROVINCIALIS SUPREMI, ET CON-
sistorij Electoralis apud Lipsienses ad-
fessoris meritissimi

Publicè discutiendam proposuit

VVOLFGANGUS ERICUS
à Brandenstein

In schola Ictorum hora &
loco consuetis, I. Febr.

Anno M. DC. X.

Lipsiæ

Typis TOBIÆ BERERI,

Valentin. Am Ende imprimebat.

SERENISSIMI POTEN-
TISSIMIQUE PRINCIPIS, AC DO-
MINI, Dn. CHRISTIANI II. DUCIS
& Electoris Sax. consiliarijs prima-
rijs & intimis.

Nobiliss. Magnif. & prudentiss. viris.

Dn. Casparo à Schönberg / in Pulsnitz /
*supremi apud Dresdenses Appellationum judicij
Praesidi longè eminentiss.*

Dn. VVolffgango à Luttichau, in
*Kmelen, &c. Dominis suis & Patronis nullo
non observantia cultu prosequendis.*

Consecro Vobis, Nobiliss. Magnific. & pru-
dentiss. viri, Disputationem, superioribus diebus, à me in A-
cademiâ Lipsiensi publice propositam. Rationes cur id face-
rem, cum varia impulerunt, tum ista potissimum, primò
quod studia Iuris Civilis excolueritis ipsi, & ea felicissimo successu,
nec sine multorum applausu & commodo ad usum rerum gerendarum
olim transfuleritis, atq; etiamnum transferatis. Hinc illa nominis ve-
stri celebritas, non solum in ea, qua fungimini, dignitate conspicua, sed
apud omnes etiam literatos latissimè diffusa. Deindè eximius ille me
invitavit & incitavit amor, quo uterq; flagrat erga parentem meum
charissimum, cujus hortamento & instinctu imò & exemplo in publi-
cum prodire non sum veritus. Seorsim etiam, & quasi perfunctorie
hanc mihi addere liceat, quod Tu Nobilissim. Luttichau cum sacro-
sanctâ Baptismatis aquâ, abluerer, pro me fidei iuris Equidem faci-
le praevideo, Vos longè dignos esse majoribus; at majora, quae offeram,
jam non reperio. Itaq; maximopere Vos rogo quaeq; , ut istas qua-
les. quales studiorum meorum primitias non fastidiatis, sed benevo-
lentia favorisq; vestri aurâ benignè foveatis, & me vobis commenda-
tum habere non gravemini. B. V. Nobiliss. Magnific. & prudentiss.
viri, & si quid votis possum, quam diutissimè Reipub. mihiq; felices
vivite. Lipsiae, XII, D. Feb. Anno CIO. IOC. X.

NN. VV. MM.

omni studio addictiss.

VVolffgangu Ericus,
à Brandenstein.

DISPUTATIO

Ad l. qua de legato, ff. de Legat. 1.

THESIS I.

CLEBRIS est Regula Juris
interpp. *Stipulationes & le-
gata pari passu ambulare, &
tibi invicem recte conferri.*

I I.

Fundamentum suæ assertionis in
l. qua de legato, 46. ff. de legat. 1. positum
esse non obscure attestantur, quod an
nequeat subverti paulò accuratius
considerabimus.

I I I.

Sanè inficiari non possumus, id
quidem frequentissimè fieri, nec rara
hujus rei exempla in Jure Civili oc-
currere.

I V.

Ecquis enim (liceat nobis tralati-
ciè quædam proponere) non exactè no-

A 2

verit,

verit, olim stipulationem præposte-
ram instar legati præposteri, fuisse in-
utilem: (a) hodie jure novo & hoc (b).
& illam non improbari. (c)

(a) § item si quis, Instit. de inutilib. stip. l. quod per ma-
nus, 10. ff. de Jur. codicill. § ante heredis. Instit. de Legat.
Cujus rei ratio erat in stipulatione: quia nature
ordo exigeret, ut prior esset obligatio, deinde exe-
cutio, l. cedere diem, 213. v. ubi sub conditione, ff. de V. S.
Gifan. ad d. §. item si quis, Instit. de inutilibus stip. In
legato: quia testamentum ex heredis institutione
robur ac firmamentum sumeret, d. l. quod per ma-
nus, 10. ff. d. Jur. codicill. Ulpian. tit. Regular. 24. Paulus,
lib. 3. sentent. cap. 6. Cl. Chifletius, de Jure fideicommiss.
lib. 2. cap. 5. (b) l. præposteri, 25. C. de testam. d. §. item
si quis, Instit. de inutilib. stip. Alexand. Turaminus, lib.
singul. de exaquat. legator. & fideicom. cap. 3. num. 13.
(c) l. ambiguitates, 24. cum l. seq. C. de testam. l. cum pa-
ter, 77. §. fidei tua committo, ff. de Legat. 2. Ratio Juris
novi: quia voluntas potius, quam verborum so-
lennitas spectari debeat, tam in contractibus,
quàm in testamentis, Donell. add. l. præposteri, num.
3. in fin. item Pet. Gilken. num. 1. & 2. Adde Foreat. in
Necyom. Dialog. 71. num. 5.

V.

Lege Justiniani stipulationes hu-
jusmodi, post mortem meam vel tuam;
pridiè quàm moriar, vel pridiè quàm mo-
rieris

riaris, dare spondes? quas antiqui repu-
diabant, (a) receptæ sunt: (b) Ex ejus-
dem constitutione post heredis legata-
riive mortem, licet legatum, item ut
fideicommissum, relinquere. (c)

(a) *Vel quia stipulationes essent ritus & for-
mulae solennes institutæ acquirendi causâ inter
vivos, non autem post mortem. Hotom. ad §. post
mortem, Instit. de inut. stip. vel quia paria essent, fie-
ri aliquid tempore illicito sive inhabili, & confer-
ri in tempus illicitum sive inhabile. Pet. Heigius,
ad d. §. post mortem. (b) l. scrupulosam, 11. C. de contr.
vel com. stip. §. post mortem, Instit. de inutilib. stip. Bar-
nab. Brissonius, lib. VI. de form. & solennib. pop. Rom.
verb. (c) l. un. C. ut actiones ab heredib. & cont. hered. in-
cip. §. post mortem, Instit. de Legat. Ratio cur Jure vete-
ri non ita legatum relinqueretur, hæc fuit, Quia
qui post mortem legaret, ab hereditate heredis
legare videretur, quod erat contra leges receptas,
teste Paul. lib. 3. sentent. tit. 6. §. post mortem. Rationem
verò rationis h. e. cur ab hereditate heredis nihil
relinqui aut legari potuerit, suggerit nobis vetus
Juris Regula: Non posse actionem incipere, ab he-
rede vel contra heredem. l. un. C. ut act. ab hered. vel
cont. hered. Justinianus & veterem hanc Regulam
& ejus effectum sustulit. Ratio in d. l. un. reddi-
tur his verbis: Ne propter nimiam subtilitatem
verborum latitudo contrahentium sive testan-
tium*

tium impediatur. Eruditè eruditiss. Gifan. ad § post mortem, Instit. de Legat. Alex. Turaminus lib. sing. de exaquat. legat. & fideicom. cap. 4 num. 3 & seqq. Quod dicimus fideicommissum post mortem olim valuisse, cum legatum non valeret. auctoribus Ulpiano, Regular. tit. 25. § fideicommissum, Marciano, l. filius fam. 114. §. sed si Titij, ff. de Legat. 1. ejus rei hæc erat ratio, quia fideicommissorum natura esset benignior & faciliior; legatorum strictior. l. si fuerit 5. §. si quis, ff. de Legat. 3.

VI.

In tempus mortis alterutrius rei, postve mortem tertii, cujusdam concepta stipulatio perpetuò valuit: (a) idem Juris erat estq; in legato & heredis institutione. (b)

(a) l. quodcumq; 45. §. sicuti, cum duob. §§. seqq. ff. de V. O. §. ita autem, cum §. seq. instit. de inutilib. stip. (b) l. si pecunia, 12. §. fin. ff. de Legat. 2. l. heres meus 79. ff. de condit. & dem. l. si cum heres. 4. l. hujusmodi, 13. in fin. ff. Quando dies legat. l. extraneum, 9. C. de heredib. instit. Viglius Zuichemus, ad §. heres & purè, 9. num. 4. & 5. Instit. de hered. instit. Cujac. lib. 3. Observat. cap. 34. Leander Galganettus, lib. 1. de condit. & demonstr. cap. 57. Ratio, cur hæc conceptio, cum moriar, cum morieris, tam in stipulationibus, quàm in legatis sit utilis, hæc est, quia utriq; per hanc formulam vivo adhuc stipulatore aut promissore, herede aut legatario conditio existit: siquidem momentum
mori-

moriendi ad vitæ potius, quàm mortis tempus Ju-
risconsulti referebant, l. qui duos, 18. § hac conditio,
l. ult. ff. de manumiss. testam. contrà quàm multi olim
Philosophi, de quibus apud Agellium lib. 6. cap. 13. Fr.
Balduinus in Justiniano, lib. 1. Quod ad illam for-
mulam attinet, post mortem Titij dabis, satis
perspicua est ratio, eam & olim, & hodiè valuisse,
cum sit in diem, nec adversetur Regule antiquæ,
de qua in §. post mortem, Instit. de inutilib. stip. Gifan. ad
§. ita autem, tit. cod.

VII.

Omnes res, quæ usibus, dominioq;
nostro subjiciuntur, sive mobiles sint,
sive immobiles, tam corporales, quàm
incorporales in stipulationem dedu-
cuntur: (a) quemadmodum & eadem
rectè legantur, (b)

(a) l. 1. §. si id quod ff. de O. & A. l. inter stipulantem,
§ 3. §. sacram, v. nam de his, ff. de V. O. l. si in emptione.
34. §. omnium, ff. de cont. empt. Ratio est, quia etsi
obligationum substantia non in eo consistit, ut per
eas Dominium acquiratur, l. 3. ff. de O. & A. tamen
contractuum, & maxime quidem stipulationum
scopus & finis hic est, ut aliquid lucremur. Gifan.
ad pr. Instit. de inutilib. stip. (b) §. tam autè, 21. Instit. de le-
gat. l. cetera, 41. ff. de legat. 1. Ea tamè non possunt lega-
ri, quæ juncta sunt adibus, d. l. cetera, §. 1. cujus rei,

Ratio

Ratio haec est, ne ruinis urbs deformetur, l. Praetor ait, 20. §. hoc interdictum, 10. ff. de oper. nov. nunc. l. 2. C. de privat. adif. l. ult. ff. Ne quid in loc. pub. Duaren. ad d. l. cetera, & Cujac. in Recitat. solennib.

VIII.

Neq; verò solum rem suam, sed etiam alienam quisque rectè promittit, (a) perindè atque non minus rectè & hanc & illam legat. (b)

(a) *pr. Instit. de inutilib. stip. l. is qui alienum, 51. l. continuus, 137. §. illud, in fin. ff. de V. O. l. si mihi alienum, 92. l. qui res, 98. §. aream, ff. de solut. Ratio est: quia sicuti omnium negotiorum & contractuum causa stipulatio intercedit, l. 5. v. conventionales ff. de V. O. ita etiam omnium istarum rerum, quae in contractum veniunt, stipulatio esse potest. Res aliena rectè venditur, l. rem alienam, 28. l. si in emptione, 34. §. omnium, ff. de cont. empt. commodatur, l. commodariis, cum l. seq. ff. commod. & c. quidni stipulanti quoq; rectè promittatur? Gæddæus de contrah. vel committ. stip. cap. 6 num. 12. (b) l. cum servus, 39. §. fin. ff. de Legat. 1. l. unum ex familia, 67. §. si rem tuam, ff. de Legat. 2. §. non solum, Instit. de legat. Ratio videtur esse, quod licet res ipsa fortasse haberi non possit, ejus tamen aestimatio semper præstabitur, quare voluntas testatoris, quoquo modo potest, impleri debet, Gifan. ad d. §. non solum. Fr. Mantica, de conjectur. ultimar. volunt. lib. 6. cap. 11. num. 22. & longè plenius lib. 9. cap. 9.*

vel heres adeat. Siquidem eo tempore satis est rem
 exstare, ut præstari possit; quia tum demum vo-
 luntas defuncti rata constituitur & legata præ-
 stantur, l. si patroni, 55. §. qui fideicommissam ff. ad SC.
 Trebell. §. in extraneis, Instit. de hered. qual. & diff. Gi-
 fan. ad d. §. ea quoque res, Jason ad d. l. quod in rerum, num. 2.
 Neque tantum res, sed etiam facta legari possunt,
 §. tam autem corporales, v. sed & tale instit. de Legat. l.
 ficut, 49. §. fin. ff. de Legat. 1. Paul. lib. 3. sentent. cap. 8.
 Ulpian. Regular. tit. 24.

X.

Stipulatio non rectè confertur in
 arbitriū promissoris; (a) multò minus
 legatum in arbitrium hæredis. (b)

(b) l. stipulatio non valet, 17. l. centesimis, 46. §. pen.
 l. ab Titio, 108. §. fin. ff. de V. O. l. hac venditio, 7. ff. de cont.
 empt. l. in vendentis, 13. C. cod. l. 2. §. Scævola. ff. de eo quod
 cert. loc. Cujac. Donell. ad d. l. stipulatio non valet. Ac-
 myl. Ferret. ad d. l. centesimis, §. pen. Anton. de Pa-
 dilla, ad l. 1. ff. de Legat. 2. num. 7. (b) l. Senatus, 43. §.
 legatum ff. de Legat. 1. ubi eleganter Duaren. l. si ita, 65.
 §. 1. ff. eod. l. si ita expressum, 69. ff. de condit. & demonst.
 l. fideicommissa, 11. §. quamquam, ff. de Legat. 3. Ratio
 & in stipulatione, & in legato expressa est, in l. sub
 hac conditione, 8. ff. de O. & A. ubi ait Pomponius: Pro
 non dicto est, quod dare nisi velis cogi non possis,
 id est, frustra promittitur, frustra legatur, quod
 non possis cogi dare aut solvere. Gifan. ad d. l. sub
 hac, Marc. Lycklama, Juris stud. lib. sing. quest. 5. Zaf.
 ad l.

ad l. si quis arbitratus, cum l. seq. ff. de V. O. num. 24. Cujac.
lib. 2. Observat. cap. 2. Jacob. Schultes quest. pract. 26.

X I.

Ille qui bis idem sive rem eandem promittit, ipso Jure tantum semel tenetur: (a) in legatis quoque; non dissimiliter hoc servatur, si eadem res saepius legatur in eodem Testamento. (b)

(a) l. qui bis idem, 18. l. si dari, 25. ff. de V. O. Cujac. in recitat. solennib. ad l. 1. §. Mela, ff. de dot. preleg. Joh. Borcholt. ad t. de V. O. cap. 5. num. 96. Bern. VValtherus Miscellan. lib. 2. cap. 14. Gædd. de cont. vel com. stip. cap. 9. num. 136. (b) l. plane, 34. §. si eadem, cum §. seq. ff. de legat. 1. l. Mevius, 66. §. eum, l. Lucius Titius, 88. §. impuberem, ff. de Legat. 2. l. cum questio, 23. §. ult. C. de Legat. Ratio hujus conclusionis naturalis potius, quam civilis videtur, quia scilicet contra equitatem naturalem sit id petere, quod jam habes, idque sine tuo incommodo vel onere, Gifan. ad d. l. qui bis, 17. de V. O. & §. si res aliena, Instit. de Legat. Hippolyt. à Collibus. ad l. bona fides, 57. ff. de R. J.

X I I.

Nemo rem suam stipulari potest nisi sub conditione, si sua esse desierit: (a) eadem conditio locum habet in legato, ut scilicet valeat, si res legatarij esse desierit. (b)

(a) l. scire debemus, 29. §. si à fure, l. si rem meam, 31.

B 2

l. cum

l. cum qui ita, 56. §. qui proprietatem, l. nemo rem, 82. l. nemo rem, 87. l. existimo, 98. ff. de V. O. §. item nemo, Instit. de inutilib. stip. Ratio est, quia hac stipulatione contineatur dominium, siue quis stipuletur rem dari, siue simpliciter rem suam stipuletur, l. ubi autem, 75. §. ult. ff. V. O. l. si ita, 25. §. 1. ff. de contrah. empt. Gifan. ad l. si rem meam, 31. ff. de V. O. num. 3. Pet. Faber. lib. 3. Semestr. cap. 11. (b) l. cetera, 41. §. tractari, ff. de Legat. 1. Mavius, 66. §. fundo, ff. de Legat. 2. §. sed si rem, Instit. cod. t. ubi ait Imperator, Adeò inutile esse hoc legatum, ut licet alienaverit eam, non deberi, nec ipsam rem, nec aestimationem ejus. Ratio est, quia nihil interest, quidne fiat tempore prohibito, an conferatur in tempus prohibitum, l. 4. C. de donat. ante Nupt. Donell. ad l. proprias, 13. C. de Legat.

XIII.

Tàm ex stipulatu, (a) quam ex legato (b) debens certum hominem, ut Stichum, mortuo eo non aliter tenetur, quam si culpâ suâ dari defierit.

(a) *l. si ex legati, 23. l. inter stipulantem, 83. §. Stichum, l. mora, 88. ff. de V. O. (b) d. l. si ex legati, l. cum res, 47. §. sed si Stichus & seqq. l. si heredis, 48. §. si unus, l. quid ergo, 43. §. si heres, ff. de Legat. 1. Ratio est, quia nemo tenetur ad impossibile, siue ab initio, ut si impossibile quid promittatur, l. impossibile, 185. ff. de R. J. siue ex post facto fiat impossibile, l. in executione, 85. ff. de V. O. Gifan. ad d. l. si ex legati, 23. Pet. Costalius, in Adversar. ad l. quod te mihi, 5 ff. de reb. cred. Gædd. ad l.*

ad l. ut sicui, 12. §. minus. ff. de V. S. num. 9. Borcholt. ad
l. de V. O. cap. 7. & 8. num. 73. Hotom. in tract. analyt.
de Morâ. XIV.

In stipulatione, REM TRADI, factum est dividuum, cum Jus aliquod ei est admixtum: (a) id quod etiam de præstatione legati rectè statuatur, non est dubium. (b)

(a) Quod utiq; fit, cum ex causâ emptionis REM TRADI stipulamur. l. in conventionalibus 52. §. si quis vacuum ff. de V. O. l. ratio, 3. §. 1. ff. de act. empr. l. si stipulatus, 4. ff. de usur. Hac enim stipulatione continetur possessio, idemq; valet eo casu Rem tradi, & vacuum possessionem tradi. Jam vcrò vacuum possessionem tradi stipulatio non continet nudum factum: Continet enim causam bonorum sive Jus aliquod, nempe Jus possessionis, quæ possessio non est nudum factum atq; meri facti, l. possessio quoq; 49. ff. de acq. vel am. poss. Accuratissimè Gifan. ad l. stipulationes non dividuntur, 72. ff. de V. O. item ad l. 4. eod. tit. num. 66. & seqq. ubi refellit Molinæum in extricat. Labyrinth. Divid. & individ. part. 2. num. 278. varias variorum opiniones refellentem. (b) l. turpia. 54. §. ult. l. si tibi homo, 86. §. si fundus, ff. de legat. 1. Ratio est quoniam hæc præstatio rei non est nudum factum, sed Jus potius, cum emergat ex legato, quod est acquisitio Domini, ut liquidò patet ex §. ult. Instit. Per quas Person. nob. acq. At quem latet, quod Dominium sit Juris, quod sit dividuum, cum possint duo ejusdem

dem rei esse domini pro parte indivisā? l. siue certo,
 §. §. ult. ff. commod. Eguinar Baro de divid. §. individ. obli-
 gat. lib. 2. cap. 4. §. 7. Ant. Contius 1. Disput. cap. 8. Ar-
 nold. Baert. De eo quod inter est. num. 56. Ant. Faber lib. 6.
 coniect. cap. 13.

X V.

Generum plane incertorum stipu-
 latio nō valet aliorum valet; (a) idemq;
 & de legato statuendum. (b)

(a) l. cum post divortium, 69. §. gener. ff. de Jure dot.
 l. in stipulationibus, 54. l. ubi, 75. ff. de V. O. (b) d. §. gener,
 l. cum incertus, 13. ubi, Cujac. in recitat. solennib. l. legato
 generaliter 37. ubi scitè Fr. Duaren. ff. de Legat. 1. l. heredes,
 25. §. cum incerto, ff. fam. ercisc. Paul. lib. 3. sentent. tit. 6. §.
 legatum nisi rei certa. Omne quidem genus est incer-
 tum: sunt tamen alia genera aliis magis incerta,
 V. G. Fundus magis est incertus quam homo. Ratio,
 quia hominis natura habet descriptionem & ma-
 gnitudinem naturaliter certam; sed fundi ma-
 gnitudo nulla est naturaliter certa. Fundorum
 siquidem nomina non naturā constituuntur, sed
 nostrā destinatione, ut ait Pompon. l. quod in rerum,
 24. §. pen. ff. de Legat. 1. Posset enim vel unus cespes
 dari pro fundo, quod in homine, equo, bove recipi
 non potest, eorum enim est naturalis & certa ma-
 gnitudo. Gifan. ad l. in stipulationibus, 54. ff. de V. O.
 item ad §. si generaliter, Instit. de Legat. Donell. lib. 8. com-
 menta. de Jure civil. cap. 19.

Homi.

XVI.

Hominis liberi operæ in stipulationem possunt deduci; (a) sicut & legari, (b)

(a) *l. hominis, 3. ff. de usu & usufr. leg. l. si non sortem, 26. §. libertus, v. sed si delegatus, ff. de condict. indeb. l. opera in rerum, 9. ff. de oper. libert. l. si vestram, 11. C. de ingen. manumiss. Paul. lib. 2. sentent. tit. de Legat.* (b) *d. l. hominis, 3. ff. de usu & usufr. leg. ubi Gl. Accursi. & Cujac. in Recit. solennib. Sichardus, ad l. fin. C. de hered. instit. n. 6. Ratio facile in promptu erit, si animo recolamus in personis liberis quædam esse, quæ communicari possint, quædam esse quæ non possint. Opera personarum rectè communicantur, & in commercium veniunt, præcipuè cum sint privata, atque ex singulorum voluntate pendeant. Libertas & corpus communicari non possunt. Cur non illa? quia publica potius res est, quam privata, *l. si quis rogatus, 53. ff. de fideicom. libert. cur non hoc? quia nemo dominus est suorum membrorum, l. liber homo, 13. ff. ad L. Aquil. l. 1. §. & generaliter, ff. de venir. in poss. mit. Gifan. ad l. si quis absentis, 5. ff. de O. & A. num. 19.**

XVII.

Falsa causa stipulationi non nocet; (a) sed nec legato, nisi conditionaliter expressa sit. (b)

(a) *l. si divortio, 21. ff. de V. O. Ratio est, quoniam hic error, hæc causæ falsitas non ingreditur contractus*

tractus substantiam, nec dissensum generat in ipso, quod tractatur negotio. Est igitur stipulatio per se sufficiens & efficax causa, nec quod promittitur, potest dici sine causa deberi, Gædd. de cont. vel com. stip. c. 3. n. 54. Forcat. in Nedyomant. Dial. 71. num. 4. (b) d. l. si divortio, §. sed si uxori, Instit. de Legat. l. demonstratio, 17. §. 1. & 2. l. quibus, 40. §. qui dotalem, l. tale, 72. §. falsam, 6. ff. d. condit. & demonstr. Ratio est, quia causa legandi non coheret legato, d. l. cum tale, §. falsam, Itaq; satis est, si de voluntate testatoris constet, ut legatum valeat. Cur voluerit, non pertinet ad substantiam legati. Gifan. ad d. l. si divortio, num. 2. Leander Galganet. lib. 2. de condit. & demonstr. cap. 2. Quæst. 1. & cap. 4. Quæst. 2. Angel. Mattheac. lib. 3. de Legat. & fideicom. cap. 5. Guil. Fornerius, lib. 3. select. cap. 5. Donell. lib. 8. com. cap. 14.

XVIII.

Generale est præceptum Juris, ut duæ lucrativæ causæ non concurrant, de eâdem re in eundem hominem, non tantum in stipulationibus; (a) sed etiam in Legatis (b)

(a) l. omnes debitores, 17. ff. de O. & A. l. inter stipulantem, 83. §. si rem, l. existimo, 98. v. is q; ex lucrativâ, ff. de V. O. l. non quocunq; 82. in pr. v. nam et si, ff. de Legat. 1. Cujac. in Recit. Solen. ad d. l. non quocunq;. (b) §. si res aliena Instit. de Legat. d. l. non quocunq; 82. §. fin. l. hujusmodi, 84. §. si Titio Stichus, ff. de Legat. 1. Anton. Faber. lib. 6. conject. c. 8. Franc. Connan. commentar. Jur. Civ. lib. 6.

lib. 6. cap. 2 num. 6. Ratio est, tum quia quod quis habet, petere amplius non potest, ut ait l. Titia Seio, 87. ff. de Legat. 2. tum quia quod nostrum jam est, amplius nostrum fieri non potest. Gifan. add. l. omnes debitores, 17. ff. de O. & A. num. 5.

X I X.

Ex his aliisque facile apparet, quod non sit planè de nihilo, paria esse stipulationes & legata. An porro in omnibus? Minimè,

Multæ in Jure occurrunt species, in quibus aliud cautum reperitur. Vid. Jason. & Duar. ad h. l. que de legato, item Daniel. Mollerum lib. 5. semestr. Gifan. passim ad t. de V. O. Gædd. de contrah. vel com. stip. cap. 3 num. 59. cap. 4. num. 104. cap. 8. mem. 125. cap. 11. num. 29. & num. 43. Connan. lib. 6. com. cap. 3. num. 2.

X X.

In stipulationibus homine generaliter promisso, & Stichus per errorem soluto, condictio datur solventi, (a) in legatis heredi non datur repetitio, (b)

(a) l. cum is, 32. §. fin. ff. de condict. indeb. Duaren. in d. t. cap. 9. Car. Molinæus in extricat. labyrinth. Divid. & individ. part. 2. num. 135. (b) l. si is cui, 19. ff. de Legat. 2. Fr. Balduin. in Justin. lib. 2. Rationem hanc adfert Gifan. Alciatum sequutus, ad l. 2. ff. de V. O. nu 20. quod cum stipulatio generis, ut & disjunctiva sit quodammodo conditionalis, conditio in contra-

C

Etib.

Arb. retrahatur à tempore existentis conditionis usq; ad tempus ante à initi contractus: sed in legatis non retrahatur à tempore existentis conditionis usq; ad tempus mortis.

X X I.

Stipulatione REM RESTITUI, facta arbitrato Titij, non recedendum est à persona arbitri, quo non arbitrate, contractus evanescit: (a) Legato, si arbitrium Titij fuerit adscriptum, tum debetur illud cuiusvis boni viri arbitrio, etiam si ille arbitratus non fuerit.

(a) *l. si quis arbitrato, 43. ff. de V. O.* Daniel Mollerus, *lib. 5. semest. diff. 10.* Nic. Cisnerus *ad §. prater à 31. Instit. de act. num. 7.* M. Lycklama *Juris stud. lib. sing. Quæst. 5.* (b) *l. 1. §. Sed cum ita ff. de Legat 2. l. fideicommissa 11. §. quamquam, l. si filia pater. 43. ff. de Legat. 3.* Gædd. *de contrah. vel com. stip. cap. 8. num. 169.* Leand. Galgan. *de condit. & demonstr. part. 1. cap. 25;* Ant. de Padilla *ad l. 1. ff. de legat. 2. num. 32.* Alberic. Gentilis *lect. & epist. lib. 1. cap. 19.* Ratio differentie hæc est, quia plenior & liberalior censetur voluntas testatoris, quam contrahentium, id est, testator, qui quid legat, cupit omnimodò id pervenire ad legatarium, unde non tam strictè personam arbitri in testamento interpretari debemus, ne faciamus contra voluntatem testatoris: At in stipulatione alijsq; contractibus eandem

dem conditionem, strictius interpretamur, l. si
cum dotem. 22. ff. solut. matrim. Gifan. add. l. 43. num.
10. ff. de V. O.

XXII.

Pecunia certa, IN ANNOS SIN-
GVLLOS promissà, puta X. non ideò
plures stipulationes esse intelliguntur,
quod plures summæ, pluresq; præsta-
tiones sint: (a) aliud in legatis est con-
stitutum. (b)

(a) l. si Stichum, 16. §. 1. l. eum qui ita, 56. §. qui ita sti-
pulatur, ff. de V. O. §. at si ita, 3. Instit. eod. tit. (b) d. l.
si Stichum, 16. §. 1. l. si in singulos, 4. Et passim t. t. ff. de an-
nuis leg. l. cum in annos, 10. cum duab. ll. seqq. ff. Quando
dies legat. vel fid. ced. Zas. ad l. si ex legati, 23. ff. de V. O.
num. 23. Gregor. Lopez. Animadvers. Juris civ. lib. sing. c.
19 Paul. Bufius, subtilit. Iur. lib. 5. cap. 2. Ioh. Yannez.
Parlador. Rerum quotid. lib. 1. c. 1. §. 13. nu. 7. Et seqq. Ant.
Goveanus, in l. 1. §. si in annos, 16. ff. ad L. Falcid. Iac. Ræ-
vard. ad l. cum tempus, 17. ff. de R. I. Ratio differentie
inter hoc legatum Et stipulationem, in annos
singulos, hæc est, quia hoc legatum fiat, ut certæ
personæ consulatur, puta legatario, Simon. de Præ-
tis, in tractat. ultim. volunt. lib. 4. Interp. 3. dubit. 3. cap.
fin. num. 8. Vesenbec. in Paratitl. ff. de annuis Et mensi.
legat. num. 2. sed stipulatio non fit eo animo, ut con-
sulatur certæ personæ, puta soli stipulatori, sed
potius fit lucri perpetui causâ, id est, ut Et stipula-
tori, Et ejus heredibus consulatur ac profit. Gifan.
ad d. l. 17. de V. O. num. 10.

C 2

Fun-

XXIII.

Fundus hostium in stipulatum deduci non potest: (a) legari potest. (b)

(a) *l. liber homo, 103. ff. de V. O.* Cujac. *ad l. inter stipulantem, 83. ff. eod.* Gædd. *de contrah. vel com. stip. cap. 6. num. 43.* (b) *l. ab omnibus, 104. §. etiam, ff. de Legat. 1.* Cujac. *in Recitat. solen.* & Duaren. *ad l. id quod apud hostes, ff. de Legat. 1.* Baro. *ad §. non solum, Instit. de Legat.* Donell. *lib. 8. comment. de Jure civil. cap. 11.* Ratio differentie est, quia legata tractum habent, id est, fieri potest, ut tempore legati fundus non sit in commercio, sed tempore mortis sit, & parari siue emi possit. Longè aliter comparatum est in stipulatione, quæ non secundum futuri, sed presentis temporis Jus æstimari debet, *l. usufructus 26. ff. de stip. serv.* Gifan. *ad d. l. liber homo, 103. de V. O. num. 5.*

XXIV.

Servus hæreditarius usumfr. non acquirit hereditati, si stipulatur; (a) si verò eidem legetur ususfr. hoc legatum valet. (b)

(a) *l. usufructus, 46. ff. de stip. serv.* Gædd. *cap. 10 de cont. vel com. stip. num. 59.* Fr. Connan. *lib. 6. com. Jur. civ. cap. 4 num. 2.* (b) *d. l. usufructus, l. si seruo, 18. ff. Quibus. mod. ususfr. vel usus amitt. l. qui legata, 18. ff. de R. J.* Ratio differentie cur legatum ususfr. hic valeat, stipulatio non valeat, hæc est, quia stipulatio statim ab initio ex presenti vires accipit, licet
 petitio

petitio ex eâ sit suspensa: At hujus legati, nempe
ususfructus dies non statim cedit, id est, non ante
aditam hereditatem, l. 2. § 3 ff. Quando dies legat.
ced. Gifan. ad l. hereditas 61. ff. de acq. rer. dom. num. 5.

X X V.

Impossibilis conditio cum in faci-
endum concipitur, stipulationibus
obstat; cum in non faciendum est uti-
lis: (a) sed in legatis planè pro non scri-
ptâ habetur. (b)

(a) *l. impossibilis, 7. l. continuus, 137. §. si ab eo, cum §.*
seq. ff. de V. O. l. impossibilium 185. ff. de R. J. §. impossibilis,
11. Instit. de inutilib. stip. l. non solum, 31. ff. de O. & A.
Connan. lib. 6. com. cap. 4. num. 7. (b) §. impossibilis,
10. Instit. de hered. instit. l. obtinuit, 3. l. multa, 6. cum l.
seq. ff. de condit. & dem. l. 1. l. si qui ita, 4. §. idem, l. mu-
lier, 20. ff. de condit. instit. Cujac. in Recitat. sol. ad. l. non
solum, 31. ff. de O. & A. Leand. Galg. lib. 2. de condit. &
dem. cap. 1. Quest. 83. Simon de Prætis in tract. ult. vo-
lunt. Interp. 1. Dubit. 1. num. 73. Rationem dissimilitu-
dinis hanc reddit acutiss. A. Faber lib. 6. conject. c. 12.
quod in contractibus obligatio nasci non possit, ni-
si ex consensu utriusq. contrahentium, quorum
talis cogitatio esse videtur, ut nihil agi existiment
appositâ eâ conditione, quam impossibilem esse sci-
unt, l. non solum, 31. ff. de O. & A. At in testamentis
& legatis nihil nisi voluntatem testatoris intue-
mur, quam certè verisimile non est frustrâ & in-
utiliter testari voluisse, ut proinde longe utilius

C 3

§

Et humanius sit impossibilem conditionem reijci, quam suprema defuncti hominis iudicia, quæ amplius reformari non possunt, intercidere, quæ ex contrario exitum habere non testatorum tantum causâ, sed publicè quoq; expedit l. vel negare, 6. ff. testam. quemad. ap.

XXVI.

Dolum & latam culpam, quæque in committendo duntaxat consistit, promissor præstat: (a) circa legata hoc observatur, ut heres etiam de levi culpâ, de quæ eâ quæ versatur in non faciendo teneatur. (b)

(a) l. si ex legati. 23. l. si Stichus, 33. l. is qui, 51. l. nemo, 82. §. si post moram, l. si servum, 91. ff. de V. O. l. quod te, 5. ff. de reb. cred. Anton. Contius in prælectionib. doctiss. ad l. contractus, ff. de R. J. (b) l. cum res, 47. §. culpa autem, l. si servus, 108. §. cum quid 12. ff. de Legat. 1. Ratio diversitatis hæc est, quia in legatis versatur utriusq; & heredis & legatarii causa & utilitas, non minus quàm in emptione emptoris & venditoris, in locato locatoris & conductoris & c. & heres ideò hereditatem adit eamq; cõsequitur, ut legata præstet, §. item heres, Instit. de Obligat. quæ quasi ex delicto nasc. inde instar venditoris, instar locatoris teneri heredem legatario de lata & levi culpa ait Africanus in d. l. si servus, 108. §. cum quid ff. de legat. 1.

Aliæ

XXVII.

Alia stipulationis & legati differentia ab alijs exponuntur. Nobis has proposuisse sufficiat, ex quibus perspicue palam fiat, quod Juris est in stipulatione, non semper obtinere circa legatum,

XXVIII.

Restat ut asseramus dextrè *l. qua de legato, 46. ff. de Legat. i.* illos explicasse, qui voluerunt eam conjungendam esse § §. *duob. l. precedentis*, ut scilicet ea, quæ dicta fuerant de discrimine generis & speciei in legato, locum quoque haberent in stipulatione,

XXIX.

Sicut ergo in legato distinguitur inter hominem generaliter legatum, & certum hominem: Idem servatur si quis dare promiserit vel certum hominem, vel hominem generaliter.

XXX.

Præterea quemadmodum in stipulatione hominis generaliter concepta, electio est debitoris: ita etiam in legato est heredis,

Inter

Inter insigniores legatorum per vindicationem & per damnationem differentias, etiam hæc erat, ut si cui homo aut genus aliud, vel due res disjunctim per vindicationem legarentur, legatarij electio esset, quam ex contrario heres habebat, si per damnationem ab eo legatum fuisset, l. planè, 34. §. pen. l. legato, 37. l. si à substituto, 45. §. 1. ff. de Legat. 1. l. si is cui, 19. l. Lucio, 23. l. si ita relictum, 43. §. ult. ff. d. Legat. 2. Hanc ipsam differentiam eruditiores pleriq; nec hodie esse sublatā existimant, quorum sententiam cum Ant. Fabro. lib. 6. conject. cap. 1. statuimus esse verissimam, non eā tantum ratione, quod ex testatoris voluntate potius, quam ex verbis descendat: sed quod apertioribus verbis non potuerit testator exprimere, utri electionem datam vellet, heredine an legatario, quam cum vel legatariū vindicare iussit, vel heredem dare damnavit. Idq; est, quod Justinianus scribit in §. si generaliter, Instit. de legat. Si generaliter servus, vel alia res legatur, electionem esse legatarij, nisi aliud testator dixerit, hoc est, nisi ab ipso herede legatum dari testator iusserit. Adeo nihil absurditatis importabit conclusio nostra ultima, quam magis magisq; illustraverit Aemyl. Ferret. ad l. si ita sit, 14. ff. de Legat. 1. num. 36. Alciat. lib. 3. Parerg. cap. 1. Cujac. in Recitat. sol. ad l. legato, 37. eod. Fr. Balduin. in Justin. lib. 2. Pet. Faber, lib. 2. Semest. cap. 22. pag. 300. & seq. Donell. lib. 8. comment. cap. 19.

COROL.

COROLLARIA.

I.

*An illata & invec̄ta in pradium rusti-
cum citra expressam conventionem pignori
obligentur?*

II.

*An detur illi de Evictione actio, qui
sciens rem alienam, alterive obligatam e-
merit, adeo ut precium eo casu possit re-
petere?*

III.

*An contractus, cui causam dolus dedit,
ipso jure valeat nec-ne?*

IV.

*An fœmina possint administrare Rem-
publicam?*

D

Ordina-

Ordinarius, Senior & reliqui

D. D. Facultatis Juridicæ in Aca-
demiâ Lipsensi

L. S.

Uemadmodum veritatis lu-
ce, secundum Tullium men-
ti hominis nihil est dulcius
aut salutaris: Ita veritatis
investigandæ ratio nulla est melior aut
facilior, quàm contrariorum diligens
collatio atq; disquisitio. Siquidem so-
la hæc ars, ut idem Tullius loquitur,
habet rationem, ne cui falsò assentia-
mur, nevé unquam captiosa probabili-
tate fallamur: eaque quæ de bonis &
malis diceremus, ut tenere tueriq; pos-
simus; sine qua arte quemvis à vero ab-
duci falliq; posse consentaneum est. I-
taque Peripatheticorum Academiaq;
consuetudo de omnibus rebus in con-
trarias partes differendi, etiam Oratori
semper placuit: non eam solùm ob
causam

causam, quod aliter non possit, quid in
una quaq; re verisimile esset, inveniri:
Sed etiam quod esset ea maxima dicen-
di exercitatio. Quod cum in omnibus
alijs disciplinis & artibus, tum verò
maximè in Juris scientiâ manifestum
est: in quâ & ipsa singularum causa-
rum ad singulas leges recta accommo-
datio, & contrariorum sedula collatio,
& in utramq; partem disceptatio ac-
curata, non solum viam aperit verita-
ti indagandæ: Verum etiam disciplinæ
hujus Studiosos in ipsius Jurispruden-
tiæ quasi conspectum & in atrium Ju-
sticiæ penitus adducit. Quâ in re quam
assidui & diligentes fuerint veteres illi
Jurisprudentiæ nostræ autores & prin-
cipes, satis ostendunt tot præclara & e-
gregia eorum responsa ac monumen-
ta, quos & ipsos tum notando, tum
disputando bene & optima ratione
multa in Jure decrevisse testatur A. Ar-
cadius Carelius: & sane Servium Sulpi-
tium unius hujus artis præsidio Jurif-
pru-

prudentiæ principatum adeptum fuisse M. Tullius scriptum reliquit. Quamobrem si laudanda est & prædicanda illorum industria & solertia, qui una cū diligenti investigatione ac repetitione sacratissimarum legum præclaram hanc disputandi rationem conjungunt: Equidem inter omnes ferè nobilissimos Juris studiosos primas hujus laudis partes Nobilissimo Juveni VVOLFFGANGO ERICO à BRANDENSTEIN damus ac Jure ascribimus: utpote qui feliciter hætenus per legitimos civilis sapientiæ tramites ingressus, vestigijs Parentis (Viri Nobilissimi & Magnifici, & in quo quasi lumen quoddam elucet summa illa decora & ornamenta, sanctitas in religione, justitia in administranda repub. in communi vita moderatio, prudentia cū exquisita doctrina, eloquentia, autoritate & dignitate, singulariq; humanitate, conjuncta) fidere auspicato & fausto inhæret. Non enim solum publicam doctrinam audien-

diendo, privatim reperendo laudabi-
bilem in illius studij tractatione adhi-
buit diligentiam; Sed etiam differen-
di exercitia publica magni semper fe-
cit: ut quem non modo in his crebrò
vidimus: Verùm etiam aliquoties in-
geniosè, acutè, eruditè, placidè tamen
& comiter disputantem audiui-
mus: præsertim in salebrosæ illius materiæ
disputatione, quam sub præsidio cla-
rissimi viri Dn. Michaëlis VVirth Ju-
nioris J. U. Doctoris, Professoris ac su-
premi judicij Curiaë Electoralis &
Consistorij Ecclesiastici Assessoris ha-
buit. Meritò igitur gratulamur tum
Dn. Parenti de filio optimo, tum ei-
dem de felici successu: omniaq; fausta
& fortunata à DEO opt. max. preca-
mur, Interim eundem gravissimo il-
lo sapientissimi Socratis judicio atque
eulogio ornatum & condecoratum
dimittentes: *Generosum esse & omni fa-
vore dignum ingenium, cui cordi sint ci-
viles disciplina.* Spes quoque insuper

D 3 nos

nos pulcherrima fovet, fore ut etiam
legitimo opere & cursu perfecto, Rem-
pub. aliquando in partibus ejus sibi
credendis rectissimè gubernare possit.
Majoris fidei ergo literas has publico
facultatis nostræ sigillo muniri cu-
ravimus, quæ dabantur Lipsiæ,

VIII. Idus Februarij,

Anno 1610.

Nobiliss.

204
Nobiliss. Adolescenti

Dn.

WOLFGANGO ERICO
à Brandenstein/

*Magnifici Nobiliss. & strenui viri, Dn.
ESAIÆ à Brandenstein / in Sp=
purgt / Grünaw / Krobitz & Anaw /
sereniss. Principi ac Domino, Dn.*

CHRISTIANO II.

Saxonix Ducis & Electori

*A Consilijs secretioribus & Judicij supremi
Electoatus Prasidis amplissimi, filio,*

Cum publicè de Iure in Academia
Lipsiensi summâ cum laude
disputasset.

LIPSIÆ,

ANNO

M. DC. X.

in hac vita incem

par. s. no totat p. h. i. m. m.

WOLFGANG ERICO
 CHRISTIAN O. H.
 saxoniz Duc & Elector
 Lipsie
 Anno
 MDCX

Quod primum in Philyrae incipiet radiare Lycaeo,
 Brumam vix sextam viderit ut decimam.
 Admirabuntur cuncti, intenti ora tenentes,
 Cum Cathedram digno publicam honore petet,
 Et praesente Patrum magna iuvenumq; coronâ,
 Nodos difficiles perfacile expediet.
 Doctrinae in stadio jam claros vincere fratres
 Cursu nitetur nocte dieq; suos.
 Ac virtute patrem (labor hic) aequare, loquentis
 Os Juris, columnen totius & patriae;
 Consilium intimius, sincerum cor, & amorem
 Principis Eniferi Saxoniae atq; domus:
 Hunc veluti commune bonum mirantur, honorant
 Subditi, & agnoscunt imperij proceres.
 Addidit hisce Dice gaudens complura futuro,
 Quae passim referet fama vetusta die.

Casparus Jungerman Philosophiae & J. U. D.

Gaudet ovatq; tribus, cui nulla in carmina vires,
 Nec datur imparibus neetere verba modis.
 Te decorat vultus, VVolffgange Erice serenus,
 Es bonus ingenio, moribus esq; bonus
 Judicium Pallas, mentem formavit Apollo:
 Hinc quibus excellas, munera dives habes.
 Extollant alij magnas in corpore dotes:
 Gaudeo ego ingenium non latuisse tuum.

Josephus Avenarius D.

Nobi.

NOBILIS hæc demum propria & verissima laus est,
Virtute acceptum nobilitare genus.

Est aliquid patris, & proaviq; Ataviq; labores
Atq; aliena suis facta referre typis.

Major at æquato surget tibi gloria cultu,
Si similis patribus sit tua vita tuis.

VOLFGANG E R I C E ô generis prænobile sanguen
BRANDSTENII, & patrij fama futura soli.

Quisnam eat inficias, si sic perrexeris, ut jam
Pergis, posse tuum te superare genus?

Ipse ego te vidi contendere ad omnia summa,
Ante annos animus nempe virilis erat.

Cæsarei tibi jura fori, Romanaq; cordi
Sunt tibi, in imperio jura probata sacro.

Cæsareos tibi sancta Themis deponet honores,
Cæsaris ad dextrum te latus illa vehet.

Non genus hoc solùm posset præstare: sed artes
Hoc generi præstant, nobilitantq; genus.

*Caspar. Facius Ill. Sax. Ducum
Altenburg. Præceptor.*

BRANDENSTEIN I A D A in teneris qui primulus annis
Ætatem exuperare tuam virtutibus audes;

Obstupeo, mentis quod tam conamine forti,

Vires ingenij censendum cuiq; propines!

Vix terni properas spacium dissolvere lustri,

Et tamen haud dubitas, promptè mysteria legum.

Pandendo, in Themidos prodire athletæ theatrum.

O vis ingenio major, memor, abileq; ausum!

Ann' adeò ad spectu lucis, certoq; probari

Judicio gaudes Astrææ, & Juris amore?

E 2

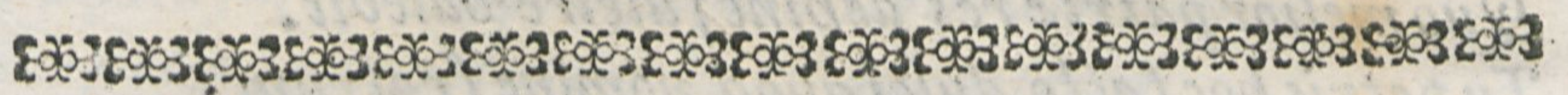
Scili-

Scilicet exemplum perrarum, imitamine magno,
 Nobilium genti proponis, ut, ardua, cernant,
 Dignosci studijs potius, multoq; labore,
 Quam varijs frustra jaētari stemma figuris.
 Qui nitidas Veneres, sua vel scortilla sequuntur,
 Dantq; pudicitiam pēssum, seu dolia Baccho
 Expurgent madidi, spirantes grandia fastu,
 In viscoq; lutoq; suo brutescere linquis.
 Nil igitur mirum, te jam quod publica grato
 Pulpita suscipiant plausu, dum legibus uti,
 Ne sine lege loqui fas credis, & aurea scita
 Prudentum dubijs gaudes evolvere tricis.
 Nec mirum hoc debet tibi, Livor inepte, videri,
 Ante quod etatem jus calleat omne disertus,
 Et facili intuitu cernat blaterare sophistas,
 Hoc puero in sevit Themis olim; Pallas & ipsa
 Hunc sibi delegit proprium. Gratamur id omnes;
 Et totum è reliquis tibi solvo in gaudia pectus,
 Quod Fratres, animo referas, vel vincere certes,
 Ingenioq; aveas, G V O L F G A N G E, beare parentem,
 Cui me, non memini, factis vidisse priorem,
 Publica consilijs ceu passim commoda firmat.
 Namq; gerit consultum, & promptum in corde senatum,
 Quem jure è medio profert, ut eo instruat aulas,
 Addatq; imperio nervos benè cuncta regendi,
 Nec temerè in summis quid peccet Curia rebus.
 Quàm Suadà valeat prædulci, & à vite, venà
 Nestoreæ mentis, Danaùm Neptunus ad Arcton.
 Et

Et memori procerum conventus laude celebrat,
Hinc est quod stet culmen ei sublime paratum,
Præcipuos inter regni terræq; Dynastas:
Seu quem justitiæ dotes, aut gratia morum,
Aut mage virtutum series congesta requirat,
Pro cunctis unus satis est BRANDSTEINIUS illis,
Qui fidum Enfigero Regi se præstat Achatem,
Nullum onus effugiens, nec quis sibi gratior Heros
Devinxit populos meritis, virtutis & usu;
Quò melior patriæ res de hinc fulcire valebit.
Tu patris hoc factò, dulci quoq; nomine fratrum
Arduus incedas, nec in ipso culmine cesses,
Omnia plana tibi facies; quàm cætera restent,
Quæ legum tabulis jungas, ut regula vitæ
Firma tibi ad varios stet casus: semina morum
Discas à vanis hominum discernere nugis,
Quando venenatis sese ingerat artibus Olphus.
E centum, invenies, & multò millibus, unum
Vix cui credendum, dum te simulatio palpet,
Dignus amicitia num sit, qui pectore nigro,
Nec certæ fidei, vani candoris, aperto
Vel neget hoc animo, quod præstet amore fideli?
An par est, facili censu, quoscunq; bonorum,
Invidiosè alios, ob rem, perstringere, laudis?
Nemini obesse, boni cujusvis postulat ordo.
Crede mihi, heic temerata fides haud numen habetur.
Si benè te novi, builatis nubibus umbram
Heic minus arripies; te alium præludia spondent,

Si licet enato metiri excessu me sem,
Addereq; auspiciū. Procul haud erit, omnia uer
Quū poteris propius rationis luce tueri.
Interea haud cesses, acuisse in Codice mentem,
Claraq; sacrarum tractare negocia legum,
Ut, te, omnes uideant, juris prodire patronum,
Qui patriæ præsit, quū poscat curas salutis,
Et malus indoleat, justus se stare triumphet.

Joan. Angelius VVerdenhagen.

ESse fatum celebri & generoso stemmate magnum est.
 Et proavū multas hinc indeq; cernere pictas
 Ordine densato formas: virtutis honoræ
 Indiciū certum: velut olim Marte potentes
 Consilio & sedes patrias defendere prompti
 Certarint: unde ipsis gloria parta perennis.
 Sunt ea magna satis: verum virtute suapte,
 Palladis & studijs proavorum extendere famam,
 Majus id esse puto: divinius æstimo munus.
 Hæc calcata tibi **V****V****O****L****F****G****A****N****G****E** via ardua ab annis
 Primis: Musarū dum fervidus arma capessis
 Atq; Dices totum te flagrans occupat ardor,
 Fallor? an immensum patris superare benigni
 Nomen coneris: quem Misnica terra stupefcit
 Dum jus ac æquum vigil æqua lance ministrat.
 Quid themata enumeren juris, quæ præside **V****V****i****r****t****h****o**
 Publicitus philyrejo defensare theatro
 Ausus es: augusta procerum mirante corona
 Juris: doctores philyre quos suspicitalma?
 Perge patris magni spes maxima & acrius urge

Cœptum

Coeptum iter, ut quondam major cum venerit aetas
Ardens te clarum deducat ad aethera virtus.

Benevolentiae attestanda gratia apponebat

M. Martinus VVirth BolesL. Sil.

~~~~~

TE, VVolffgange, petunt Charites, te virgo Patrima,
Castalidum totus vendicat atq; chorus:

Hinc quanta lites, & jurgia quanta Dearum,
Dum primas juris quaeque tenere studet.

Sacra Themis, Dea pacis amans, ut nuper Ephebum

Te juris Latij promere verba videt,

Et multos legum nexus dissolvere ad unguem,

Ingenio facili, iudicioq; gravi.

Hic meus est, tantas, inquit, deponite lites,

Et potiora mihi cedite jura, precor.

Non renuunt Charites, dicunt bona verba Camena,

Et quantum est superum plurima vota ferunt.

Tu generose, patris generosi, pergitos sanguis:

Nam nisi me fallunt omina, magnus eris.

Adamus Herre.

~~~~~

Quam Salana tuis Academia fratribus, annos

Ante duos palmam Juris in arte dabat:

Hanc Philyrea tibi confert, qui, tertius inter

Germanos, Themidis publica rostra petis.

Ac breve erit, modò tempus adest, ubi quartus ad istum

Germanus Cathedram perget adire modum,

Et raro & caro exemplo. Vix ullus Ephebus:

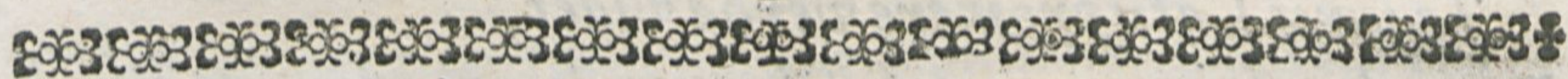
Artis quisq; tamen publica signa tulit.

Scilicet:

Sci licet hæc *patris* ad cunas *Lucina* sub alto
 Syderis aspectu, præscia fata canit:
 Ipsa domus cœli favet ac *DEus*; *Ipsè* age, *per te*,
Ac tua per thalami *pignora*, *magnus* eris.
 Nec fatum fatium fuerat. Quod suspicis *alto*
 In *patre*, in gnatis pullulat omne *bonum*.
 Nobile nobilium genus est; *virtutis* avitum
 Semper *nativo* stemma *colore* novans.
 Sed ,qui quadrifidâ generis (vel *Marte*, vel *Arte*,)
 Sic face stemma novet, vix feret ista dies.

Lipsia l. m̄q̄. dab.

Georgius Baldermanus Dresdensis.

GRATA quidem effossi *massa* excellentior æris,
Grata relucens *spuma*, ubi nata, *meri*.
Grata oculos *dapinans* *nativo* *gemma* *colore*,
Grata arbor *densis* si sit *amicta* *comis*.
Grata *aurescenti* *vestis* *pellucida* *filo*,
Grata *rosa*, *Idaliæ* *luxq̄*, *dolorq̄*, *Deæ*.
Gratior at *longè* est *tua* *disceptatio* *patri*,
Ære, *mero*, *gemmis*, *arbore*, *veste*, *rosâ*.

J. Reinhart Vinariensis.

F I N I S.

Handwritten text at the top edge of the page, including "Albrecht" and "10".

01 A 6518

ULB Halle 3
 002 937 514

VD 17

Reise ✓

Handwritten text at the bottom edge of the page.

Handwritten text in a medieval script, likely Gothic or similar, arranged in a single column. The text is written on aged, yellowish parchment. There are several lines of text, with some words in red ink (rubrics). The text is somewhat faded and difficult to read due to the age and the way the page is bound. There are some marginal notes on the left side, also in medieval script, and a large blue and red initial on the right side.

Marginal notes on the left side of the page, written in a smaller medieval script. They appear to be commentary or corrections related to the main text.

Marginal notes at the bottom left of the page, written in a medieval script, possibly indicating a reference or a specific detail.

20b

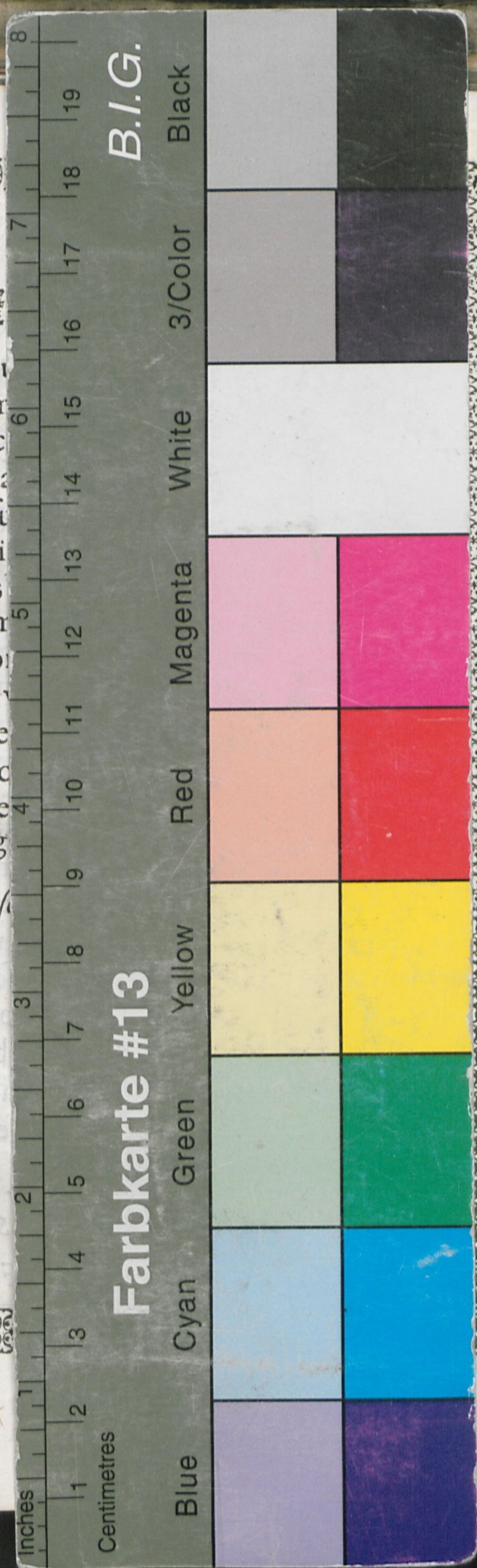
21

22

23

24

LV.

DISPUTATIO

*Ad L. que de legato, 46. ff. de Legat. I.
unà cum notat. per gl. & Dd.*

Quam

A. D. O. M.

sub presidio ordinario

V I R I

Amplissimi & clarissimi Dn.

MICHAELIS WIR-
THII LEOBERGENSIS J.U.D.
ET PROFESSORIS, DICASTERII
PROVINCIALIS SUPREMI, ET CON-
sistorij Electoralis apud Lipsienses ad-
fessoris meritissimi

Publicè discutiendam proposuit

VVOLFGANGUS ERICUS
à **Brandenstein**

In schola Ictorum hora &
loco consuetis, 1. Febr.

Anno M. DC. X.

Lipsiæ

Typis TOBIÆ BERERI,

Valentin. Am Ende imprimebat.